

CENTRUL DE RESURSE AL ORGANIZAȚIILOR NEGUVERNAMENTALE PENTRU DREPTURILE OMULUI DIN
REPUBLICA MOLDOVA (CREDO)

RAPORTUL EXECUTIV AL ACTIVITĂȚILOR

IANUARIE - DECEMBRIE 2003

Cuprins:

I. Introducere.....	3
II. Dezvoltarea instituțională și organizatorică a CREDO	5
Vizite de Asistență Tehnică	5
Vizite ale echipei de evaluare și partenerilor principali.....	5
Educarea cadrelor și dezvoltarea profesională.....	5
Dezvoltarea bordului.....	6
Finalizarea și implementarea Planului Strategic 2003-2006	6
Fund-raising	8
CREDO a schimbat structura paginii electronice.....	8
III. Programul Centrul Informațional.....	9
Consultarea resurselor informatioanale si imprumut de carte	9
Baza electronică de date și rețeaua virtuală a bibliotecilor sectorului non-profit.....	9
Buletin electronic	10
IV. Programul de Dezvoltarea Organizationala.....	12
Programul Masterat în managementul non-profit.....	12
Cursul Intensiv de Bază în Management	16
Asistența individuală în dezvoltare.....	20
Managementul financiar al sectorului non-profit	23
V. Programul de Dezvoltare a Parteneriatului	25
Parteneriatul pentru Prevenirea Torturii	25
Inițiativa Drepturile Romilor Rurali	26
Consolidarea capacităților societății civile și ONG-urilor din regiunea Transnistreană	26
VI. Programul Educațional de Acțiuni și Advocacy.....	28
Masteratul în Acțiuni și Advocacy	28
Traininguri Intensive în Advocacy	30
Programul Masterat în Democratizare și Drepturile Omului Aplicate	31
VII. Alte activități	32
Consiliului ONG	32
Forumul ONG	32
VIII. Raportul Financiar și de Audit.....	33
Raportul de Audit al CREDO pentru 2003.....	34

I. Introducere

Raportul asigură informație executivă privind activitățile Centrului de Resurse al Organizațiilor Neguvernamentale pentru Drepturile Omului din Republica Moldova (în continuare CReDO) pentru perioada ianuarie-decembrie 2003. Acesta este al 4-lea raport, întocmit de CReDO din momentul înființării de la sfârșitul anului 1999. În decursul primei jumătăți a anului 2003, CReDO s-a afirmat ca o organizație profesionistă cu servicii distinse unice, fapt ce i-a permis să cucerească o reputație pe plan național în domeniul dezvoltării capacităților de acțiune și managementului organizațional.

Prima jumătate a anului 2003 a avut o însemnătate semnificativă pentru organizație, întrucât CReDO a început implementarea Planului Strategic pentru 2003-2006. Planul Strategic a fost elaborat aproape în întregime spre sfârșitul a.2002, punând în fața organizației noi sarcini. Finanțarea instituțională de bază a fost asigurată de CordAid, pe când fondurile pentru desfășurarea activităților de program au fost oferite de Consiliul Europei, Comisia Europeană, Ambasada Britaniei, PAS USA, și direct de beneficiarii serviciilor și programelor.

Raportul include câteva capitole, pentru a scoate în relief activitățile principale ale organizației din cadrul Planului Strategic: 2003-2006: capitolul 2 - dezvoltarea organizatorică, inclusiv dezvoltarea cadrelor și bordului; capitolul 3 - programul centrului informațional; capitolul 4 - programul de dezvoltare a ONG-urilor; capitolul 5 - programul de dezvoltare a capacităților de acțiune și advocacy capitolul 6 - programul de dezvoltare a Parteneriatelor; capitolul 7 – alte activități și capitolul 8 - rapoarte financiare și auditul.

Pe parcursul a.2003, CReDO cu adevărat a oferit la capacitatea maximă majoritatea programelor și serviciilor, cu unica excepție a Programului de Acțiune și Advocacy. Se consideră, că acest an a contribuit la sporirea vizibilității și influenței CReDO în societate, a demonstrat un model de cooperare pe termen lung cu instituțiile publice relevante. Este important, după cum demonstrează evaluările și legătura inversă, că beneficiarii au o opinie pozitivă despre serviciile CReDO și exprimă interes și participare în activitatea organizației.

Anul 2003 este final pentru proiectul inițial 1999-2003 al CReDO. CReDO și CordAid au creat o echipă din 2 consultanți independenți, care vor evalua implementarea proiectului inițial. Rezultatele preliminare ale evaluării par a fi pozitive și extrem de încurajatoare. Raportul va fi finalizat spre sfârșitul lunii iulie, după ce va fi publicat.

Informația de bază detaliată despre activitățile CReDO este disponibilă pe pagina electronică modificată a organizației: <http://www.credo.md>, Informații pentru contact: Centrul de Resurse al Organizațiilor Neguvernamentale pentru Drepturile Omului din Republica Moldova, Al. Hajdău 95 "A", Chișinău, Moldova, Tel: (373 22) 212 816, 212 819, 212 822, 278 482
Fax: (373 22) 225257

Personalul in ordine alfabetica in anul 2003:

- Maria Badan, coordonator al *Programului Advocacy și Acțiuni*, badan@credo.md
- Lilia Bulat, coordonator al *Programului Dezvoltare Organizationala*, bulat@credo.md
- Aliona Butnaru, documentalist al *Centrului Informațional*, butnaru@credo.md
- Gheorghe Caraseni, consultant al *Programului Dezvoltarea Organizationala*, caraseni@credo.md
- Rostislav Calin, asistent tehnic, rostislav.calin@credo.md
- Tatiana Chirilă, manager de oficiu, chirila@credo.md
- Florin Gasca, asistent al *Programului Advocacy și Acțiuni*, advocacy@credo.md

- Serghei Ostaf, director executiv, coordonator al *Programului Dezvoltarea Parteneriatului*, ostaf@credo.md
- Vlad Panico, manager de finanțe, panico@credo.md
- Marina Svet, asistent al *Programului Dezvoltarea ONG*, ngodevelopment@credo.md

II. Dezvoltarea instituțională și organizatorică a CReDO

Vizite de Asistență Tehnică

Dl. Raymond Swennenhuis, coordonator de proiect la Comitetul Helsinki din Olanda, în timpul celor 2 misiuni în Moldova în februarie și iulie 2003 a livrat asistență tehnică pentru CReDO din partea organizației-partener din Olanda.

Prima vizită din a. 2003 a avut loc la 30 ianuarie-4 februarie 2003 și a fost focalizată pe necesitățile dezvoltării cadrelor și bordului CReDO. Al doilea punct al discuțiilor și consultațiilor a fost Planul Strategic: 2003-2006. A doua vizită a fost întreprinsă la 15-18 iulie 2003, unde consultațiile și asistența au fost axate pe evaluarea ulterioară și actualizarea Planului Strategic a CReDO: 2003-2006, consultații privind dezvoltarea unor servicii și programe specifice în contextul Moldovei. Ambele vizite au fost extrem de valoroase și utile pentru CReDO.

Anul 2003 a fost ultimul an de acordare a asistenței tehnice din partea expertului din Olanda. În baza înțelegerii dintre CordAid, Comitetul Helsinki din Olanda și CReDO, noul Plan Strategic 2003-2006 nu prevede vre-un rol separat al consultanței externe.

Vizite ale echipei de evaluare și partenerilor principali

CordAid a inițiat un proces de evaluare a CReDO și a delegat efectuarea unei evaluări complete a activităților CReDO din momentul înființării în 1999 lui Hans Smulders (OrEA, smulders.orea@planet.nl) și Ina Gutium (ADEPT, inagutium@yahoo.com). Pe 20-28 iulie 2003 echipa de evaluare a desfășurat o serie de întruniri și convorbiri cu constituienții CReDO: beneficiari, parteneri, agenții de finanțare, organizații internaționale, relevante activității CReDO. Rezultatele preliminare ale echipei de evaluare sunt încurajatoare și foarte pozitive.

„Lucrul pe care îl face centrul CReDO „face diferență”. Punând împreună capacitățile crescătoare ale participanților societății civile din Moldova, CReDO a devenit așa o organizație cum au dorit să o vadă fondatorii la momentul creării Centrului.” Este un citat preluat din Raportul de evaluare a CReDO care este disponibil pe site-ul CReDO: www.credo.md.

Educarea cadrelor și dezvoltarea profesională

Planul Strategic CReDO: 2003-2006 stipulează dezvoltarea capacităților interne și organizatorice ale angajaților în scopul obținerii cunoștințelor și capacităților necesare. CReDO a dedicat circa 15% din timpul angajaților pentru activitățile ce țin de dezvoltarea organizatorică, trainingurile organizatorice interne, discuțiile privind dezvoltarea CReDO ca organizație.

Introducerea Programului Educațional de Advocacy și Acțiuni a necesitat perfecționarea cunoștințelor și consolidarea capacităților, din care motiv în decurs de 5 luni coordonatorul de program, Maria Badan, a participat la cursurile on-line în Advocacy în cadrul Programului Internațional pentru Drepturile Omului. Suportul acestui training a fost oferit de CordAid.

Programul de Dezvoltare a ONG-urilor, în special Programul Masterat în administrarea sectorului non-profit (MBA) a necesitat perfecționarea substanțială a cunoștințelor coordonatorului de program

și trainerilor-cheie: Serghei Ostaf, Gheorghe Caraseni, Lilia Bulat, Vlad Panico. Lilia Bulat a participat la cursurile on-line în managementul sectorului non-profit la Școala ONG din Moscova, Serghei Ostaf a absolvit MBA la Universitatea NewPort (California), Vlad Panico a participat la cursurile ACCA pentru managerii de finanțe. Gheorghe Caraseni își face studiile la cursurile post-universitare de limbă engleză. Suportul pentru educație a fost oferit de CordAid.

Deoarece Aliona Butnaru, absolventă a facultății de Biblioteconomie a Universității de Stat din Moldova ce a devenit recent colaboratorul CREDO și este responsabilă pentru managementul serviciilor, oferite de Programul Centrului Informațional, necesită dezvoltare profesională, ea a fost înmatriculată la cursurile de limbă engleză și participă la Programul MBA al CREDO pentru sectorul non-profit. Tatiana Chirilă, manager de oficiu la CREDO, a participat la cursurile on-line în managementul proiectelor din cadrul Programului Internațional pentru Drepturile Omului. Cheltuielile pentru educație au fost acoperite din contul grantului instituțional, oferit de CordAid.

În perioada lunilor octombrie-decembrie 2003 CREDO și-a completat personalul Programului Dezvoltarea Organizatională angajând-o, printr-un concurs deschis, pe Marina Svet, asistent de program, care din momentul angajării urmează cursurile de instruire la CREDO. În aceeași perioadă Programul Advocacy și Acțiuni, printr-un concurs deschis, l-a angajat pe Florin Gisca – asistent de program, și se afla în căutarea consultantului pentru acest program.

Investițiile generale în dezvoltarea profesională a angajaților constituie circa 5 mii dolari SUA, fără a lua în calcul cheltuielile de deplasare peste hotare.

Dezvoltarea bordului

Cu 3 membri permanenți din partea LADOM, SIEDO, MHC, noul Plan Strategic al CREDO: 2003-2006 prevede extinderea Bordului până la 6-7 membri pentru a include 3-4 beneficiari și alți constituienți. CREDO a întocmit o listă a membrilor de bord potențiali ce au primit un aviz pozitiv și din partea bordului. Însă, din cauza schimbărilor în statutul membrilor de bord potențiali vis-à-vis CREDO, 3 membri de bord potențiali au fost decalificați, fapt ce a rezultat în căutarea altor membri. CREDO intenționează să completeze Bordul până sfârșitul anului 2003. Principalii candidați în componența Bordului CREDO sunt beneficiarii activi ai serviciilor CREDO.

Se preconizează că prima ședință a Bordului din anul 2004 va examina problema extinderii Bordului. Au fost identificate 4 persoane din rindul celor mai activi beneficiari ai serviciilor CREDO din partea programelor Dezvoltarea Organizatională, Advocacy și Acțiuni, Centrul Informațional. Selectarea viitorilor membri ai Bordului se bazează pe principiul asigurării egalității genurilor și capacitățile personale de a contribui la dezvoltarea calitatii serviciilor CREDO.

Finalizarea și implementarea Planului Strategic 2003-2006

Deoarece Planul Strategic al CREDO: 2003-2006 a fost finalizat în decembrie 2002 cu aprobarea Bordului, el este considerat un document strategic de lucru. În ianuarie 2003 a fost elaborat și Planul de Acțiuni pentru a.2003. Planul de Acțiuni pentru 2003 este elaborat pe baza programelor și încorporează toate acțiunile din cadrul programelor. La sfârșitul anului 2003 a fost elaborate Rapoartele financiare 2003 și Bugetul Anual 2004, care urmează să fie aprobate de Bordul CREDO. Reieșind din Planul Strategic, a fost elaborat Planul de Marketing pentru Programul de Dezvoltare a sectorului non-profit, iar pentru Programul Centrului Informațional a fost efectuat studiul necesităților beneficiarilor.

În mai-iunie 2003 CREDO a început actualizarea Planului Strategic 2003-2006 și a desfășurat ședința de revizuire a Planului cu o serie de constituienți: DFID, Oficiul Comisiei Europene, Ambasada SUA, Misiunea OSCE în Chișinău, Fundația Eurasia, Oficiul Băncii Mondiale în Chișinău, Ambasada Canadei în București, etc. Revizuirea a servit drept un pas înainte spre promovarea vizibilității CREDO la nivel național și local. CREDO a elaborat și a publicat broșuri pentru toate programele, Sumarul Planului Strategic, materiale promoționale în 3 limbi: română, rusă și engleză.

Punctele esențiale ale Planului Strategic sunt: CREDO și-a reafirmat misiunea și viziunea și a lărgit privirea beneficiarilor asupra organizațiilor „pentru drepturile omului”, precum și și-a devotat activitatea sa organizațiilor „social active ce servesc intereselor grupurilor dezavantajate”. CREDO își va focaliza activitatea în jurul celor 4 programe: Programul Centrului Informațional, Programul de Dezvoltare a sectorului non-profit, programul de Dezvoltare a Parteneriatului și Programul de Educare a Capacităților de Acțiune și Advocacy. Strategia generală a CREDO se bazează în exclusivitate pe punctele și realizările ce s-au dovedit a fi eficace și competitive în strategia anterioară a CREDO.

În cadrul programelor vor fi oferite următoarele servicii:

- *Programul centrului informațional* (A. Rețeaua informațională virtuală a ONG-urilor; B. Oferirea informației la cerere și informației altor programe ale CREDO; C. Căutarea, localizarea și asigurarea informației cuprinzătoare la cerere; D. Buletinul bilunar privind înțirile noi.)
- *Programul de Dezvoltare Organizationala* (A. Programul Masterat în administrarea sectorului non-profit. B. Cursul Intensiv de Bază. C. Programul de Asistență Individuală în Dezvoltare D. Liderismul Social (în cursul dezvoltării). E. Evaluarea totală și Auditul Organizatoric (în cursul dezvoltării).
- *Programul Dezvoltarea Parteneriatului* (A. În Programul Dezvoltarea Parteneriatului sunt antrenate ONG-urile de bază ce tind spre soluționarea îngrijorărilor majore ce țin de drepturile omului; B. Elaborarea unei politici comune de soluționare a problemelor majore ce țin de drepturile omului; C. Facilitarea implementării și administrării inițiativelor.)
- *Programul de Dezvoltare a capacităților de Acțiune și Advocacy* (A. Masterat in Advocacy B. Cursul Intensiv de Advocacy C. Masterat in drepturile omului aplicativ (in curs de dezvoltare)).

CREDO va continua investirea mijloacelor în dezvoltarea profesională a angajaților, considerându-i unul din factorii-cheie ai succesului programelor. La sfirsitul anului 2003, CREDO a desfasurat activitati de evaluare a Planului Strategic: 2003-2006 in vederea ajustarii acestuia la conditiile schimbatoare. Astfel, a devenit clar introducerea noului serviciu „Dezvoltarea liderismului” prin inlocuirea serviciului „Schimb de experienta”. Serviciul „Evaluarea Totala si Auditul” necesita o regindire corespunzatoare. La programul Advocacy ajustarea a dezvaluit necesitatea concretizarii formatului serviciului „Advocacy Intensiv” si dezvoltarea conceptului produsului „masterat in drepturile omului aplicativ”. Un alt rezultat al evaluarii Implementarii Planului Strategic: 2003-2006, este initierea modificarii viziunii organizatiei care va reflecta abordarea mai activa si orinetate spre schimbari sociale a CREDO.

Mai multe detalii privind Planul Strategic al CREDO pentru 2003-2006 le puteți găsi pe pagina electronică www.credo.md.

Fund-raising

Realizarea Planului Strategic al CReDO: 2003-2006 stipulează elaborarea strategiei de fund-raising pentru perioada 2003-2006 și imediat pentru perioada a. 2003 și 2004. Directorul executiv și coordonatorii de program și-au dedicat circa 10% din timpul său activităților de fund-raising. CReDO a activat încontinuu pentru a menține relațiile de parteneriat cu CordAid și contează pe suportul instituțional din partea CordAid pentru perioada anilor 2003-2006. CReDO a beneficiat de fonduri și de la Ambasada SUA în Chișinău, Fundația Eurasia, Ambasada Marii Britanii în Chișinău și DFID. În total cheltuielile pentru forța de muncă la desfășurarea activităților de fund-raising au constituit 5 mii dolari SUA, cu excepția cheltuielilor poștale, de tipărire, etc.

În 2003 CReDO a tins spre diversificarea surselor sale de finanțare și a stabilit contacte cu Agenția Internațională pentru Dezvoltare a Suediei, precum și cu alte organizații.

CReDO a schimbat structura paginii electronice

Pe parcursul a.2003 CReDO a simțit necesitatea de a schimba designul paginii electronice. A fost elaborată o nouă pagină electronică cu alte coordonate www.credo.md . Noua pagină electronică a fost structurată astfel, încât să fie luate în considerație interesele beneficiarilor ce vorbesc limbile româna și rusa și să reflecte necesitățile schimbătoare ale comunității non-profit. Pagina a devenit mai orientată spre informația actuală. Noua pagină este o sursă mai dinamică de comunicare și un portal pentru transmiterea informației beneficiarilor potențiali.

Noua pagină va contribui la utilizarea tehnologiilor informaționale într-un mod mai eficace în scopul livrării serviciilor la distanță într-o perioadă de timp mai scurtă.

III. Programul Centrul Informațional

În ianuarie 2003 Aliona Butnaru a fost angajată în calitate de asistent al Programului Centrul Informațional (în rezultatul unui concurs de selecție deschis). Din luna mai 2003 ea a fost încadrată în calitate de documentalist și pînă în prezent este responsabilă de activitatea Centrului Informațional. Planul Strategic: 2003-2006 stipulează, că Programul Centrul Informațional va asigura următoarele servicii:

1. Consultarea resurselor informaționale și împrumut de carte
2. Instalarea bazei de date electronice și crearea unei rețele virtuale dintre ong-uri.
3. Buletin electronic (în 2 editii: informative și tematic)

Suportul financiar ce ține de activitățile din cadrul Programului Centrul Informațional a fost oferit de CordAid și constituie circa 17 mii dolari SUA, din care 13 mii a constituit procurari de carte.

Consultarea resurselor informaționale și împrumut de carte

La Centrul Informațional pot fi găsite ediții în domeniul drepturilor omului, democrației, advocacy și managementului non-profit. La momentul actual fondul bibliotecii include circa 2000 ediții în domeniul drepturilor omului și democrației, inclusiv advocacy, și circa 600 ediții în domeniul managementului sectorului non-profit. Edițiile sunt în limbile rusă și română (40%), engleză și franceză (60%). Biblioteca dispune și de o colecție de CDROM-uri și casete video. Pe parcursul anului 2003 numărul edițiilor s-a marit în total cu 35%, iar numărul edițiilor în limbile rusă și română – cu. 15%. În 2003 în bibliotecă au fost deschise compartimente noi de cărți: antreprenariat social, training management, advocacy și delegare, democratizarea drepturilor omului, politicile publice. În total costul procurărilor a constituit circa 6 mii dolari SUA.

La momentul actual peste 50 organizații și peste 100 persoane beneficiază de acest serviciu. Anul curent cărțile au fost împrumutate de peste 100 de beneficiari. Cele mai solicitate domenii sunt: Planificarea strategică, Structura responsabilă și democratică, Managementul resurselor umane, Managementul voluntarilor, Interzicerea torturii, Protecția drepturilor omului, etc.

Centrul Informațional oferă beneficiarilor lunar peste 300 de copii, satisface 6-7 cereri specifice lunar ale beneficiarilor. Cererile sosesc prin telefon, unii vin personal pentru a lucra la Centrul informațional. Numărul de beneficiari ai tuturor serviciilor, oferite de program în 2003, a atins nivelul de 400, ceea ce este mai mult, decît indicele mediu pentru serviciile similare în bibliotecile publice de aceeași dimensiune din Chișinău.

Baza electronică de date și rețeaua virtuală a bibliotecilor sectorului non-profit

Resursele informaționale și înțrările se păstrează în baza de date electronică în formatul HURIDOCs și se prelucrează cu ajutorul interfeței WINSIS Windows. Baza electronică de date reprezintă un program ce poate fi instalat la orice calculator, după dorința beneficiarilor. Acest program este unic și este un standard acceptat în toată lumea și utilizat de organizațiile educaționale pentru drepturile omului. În baza de date se păstrează informația detaliată despre fiecare ediție: titlul, autorii, cuprinsul, sumarul cărții, etc. Baza de date conține peste 2 mii de înțrări.

În anul 2003 acest program a fost instalat la 11 organizații ce îl utilizează cu succes. Pachetul de instalare oferă 2 opțiuni: utilizarea programului pentru căutări în baza de date și utilizarea programului pentru căutări în baza de date plus crearea unei baze de date electronice proprii. Cel din urmă serviciu este destinat acelor organizații, ce ar dori să facă un schimb de informație cu alte organizații și să participe la crearea unei rețele informaționale de baze de date cu alte organizații pentru drepturile omului. Pachetul de instalare este însoțit de Ghidul de utilizare a bazei de date în limba rusă și română și de Ghidul privind introducerea datelor în macheta.

În 2003 baza de date a fost instalată la următoarele organizații:

- Societatea Independentă pentru Educație și Drepturile Omului;
- Societatea Independentă pentru Drepturile Omului (Republica Moldova);
- Speranța familiei;
- Toleranță;
- Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Moldova;
- Memoria;
- Millieu-Contact, Moldova,
- Joint
- Comunitatea Studenților Creștini
- Orange Net
- World Window

Toate organizațiile susmenționate au beneficiat de traininguri pentru utilizatorii bazei de date, iar unii au beneficiat și de traininguri privind crearea bazei de date proprii. Unele organizații intenționează să instaleze baza de date în anul următor, iar spre sfârșitul anului numărul total al beneficiarilor va atinge 12-14 organizații. Utilizând baza de date, aceste organizații au beneficiat de Programul asistență și suport individual.

În toamna a.2003 a început lucrul asupra transferării bazei de date în interfața JAVA, iar spre sfârșitul anului 2003 se planifică plasarea bazei de date on-line pe pagina electronică a CREDO (www.credo.md).

Buletin electronic

Începând cu luna mai 2003, Centrul Informațional a lansat un nou serviciu buletin electronic ce informează cei peste 150 beneficiari despre înțirările noi ale bibliotecii CREDO. Buletinul electronic este publicat în limbile rusă și română și se distribuie de 2 ori pe lună. Pe parcursul anului au fost expediate 14 editii ale buletinului. Una din ediții este consacrată înțirilor noi, pe cînd cealaltă – reflectă tematica bibliotecii CREDO.

Pînă în prezent au fost elaborate buletine electronice ce au reflectat următoarele subiecte: drepturile copilului, managementul resurselor umane, marketingul serviciilor, planificarea strategică non-profit. Edițiile ce urmează vor fi dedicate unor așa subiecte: libertatea cuvîntului și accesul la informație, drepturile minorităților sexuale, prevenirea și interzicerea torturii, planificarea strategică în organizațiile non-profit, leadership, public relations, antreprenoriat social.

Cele mai importante înțiri sunt caracterizate de către documentalist fiind alese cele mai relevante surse din cadrul Centrului Informațional.

Anul acesta Centrul Informational a elaborat o ancheta scopul careia a fost cercetarea necesitatilor informationale ale beneficiarilor si optimizarea calitatii serviciilor prestate. In cercetare au fost implicate 25 de persoane. Ancheta a fost constituita din 2 blocuri de intrebari: Primul bloc a tinut mai mult de anturajul, conditiile create, scopul, modalitatile de prezentare a informatiei, al doilea bloc de intrebari a constat din intrebari mai mult deschise care au cerut parerea nemijlocita a beneficiarilor. In urma analizei anchetelor am observat urmatoarele rezultate 90 la suta din beneficiari sunt satisfacuti de conditiile si anturajul din cadrul Centrului; 40% din respondenti frecventeaza biblioteca saptaminal, 40% lunar, 20% ocazional.

70 la suta din beneficiari ar prefera sa primeasca informatia in limba romana , 20% in limba rusa, 10% in limba engleza. 90 % din beneficiari constituie Internet-ul in biblioteca o necesitate, 10 % nu sint de aceasta parere. Gratie acestei doleante in biblioteca deja este un calculator destinat pentru lucrul beneficiarilor care permite si accesul la Internet 2,5 ore pe zi. Raspunsurile la ultimele intrebari vor fi luate in considerare pentru viitorul cel mai apropiat pentru ca intr-adevar sa indreptateasca asteptarilor beneficiarilor nostri.

Astfel am elaborat deja un mini serviciu BOXA DE IDEI care ne va permite la sfirsitul fiecărei luni sa verificam si sa tinem cont de ideile ce au venit de la beneficiarii si vizitatorii Centrului Informational.

IV. Programul de Dezvoltarea Organizationala

Pe parcursul anilor 2002-2003 programul s-a dezvoltat substanțial, produsul masterat în administrarea sectorului non-profit a fost instituționalizat în parteneriat cu Academia de Administrare Publica din Moldova, au fost desfășurate 6 proiecte de asistență individuală, au fost organizate 4 Cursuri Intensive de Bază. Programul a reușit în mod clar să edifice o imagine și o reputație pozitivă și distinsă în rîndul organizațiilor relevante viabile și cu experiență. Coordonatorul programului este Lilia Bulat (bulat@credo.md), iar consultantul pe normă întreagă - Gheorghe Caraseni (Caraseni@credo.md). Asupra programului au colaborat un șir de experți și consultanți externi. La sfîrșitul anului 2003, a fost angajata Marina Svet (ngodevelopment@credo.md) in calitate de asistent de program.

Programul de Dezvoltare a ONG-urilor oferă 3 servicii separate:

- Masterat în managementul nonprofit pentru ONG-urile cu experiență;
- Cursul Intensiv de Bază pentru ONG-urile începătoare;
- Asistență individuală în dezvoltarea organizationala;

În 2003 costul total al programului pentru toate tipurile de servicii oferite a constituit circa 50 mii dolari SUA. Asistența financiară a fost asigurată de CordAid, PAS-USA, de contribuțiile directe și individuale.

Programul Masterat în managementul non-profit

În 2002-2003 Programul Masterat s-a transformat într-un program cu o reputație și imagine pozitivă în societate. Programul oferă opțiuni, inclusiv una în parteneriat cu Academia de Administrare Publica care reprezintă primul program Masterat în Moldova pentru managerii ONG-urilor. Acesta este primul și unicul program în țară cu oportunități promițătoare ce se va transforma într-un program recunoscut și afirmat în Moldova. Pentru anul de studii 2002-2003 programul a inclus următoarele module:

1. Natura Societății civile și a sectorului non-profit;
2. Structura Responsabilă și Democratică a organizațiilor non-profit;
3. Planificarea Strategică non-profit;
4. Marketingul Serviciilor non-profit;
5. Managementul financiar și fund-raisingul în sectorul non-profit;
6. Managementul Resurselor Umane și voluntarilor;
7. Evaluarea Proiectelor;
8. Structura și funcționarea autorităților publice centrale și locale.
9. Teza de licență.

CR&EDO are rolul furnizorului programului, pe cînd Academia de Administrare Publica asigură asistența financiară a Programului Masterat și face parte din Senatul Științific, și este încadrată în procesul de aprobare a tezelor de masterat. În perioada septembrie 2002-iulie 2003 în program au participat organizațiile enumerate în continuare.

Pentru fiecare modul CR&EDO a elaborat materiale de suport pentru trainingurile educaționale în limbile română și rusă în volum de 70 pagini. Pentru fiecare modul la fel a fost elaborată o

metodologie de predare, studii de caz, etc. Aceste materiale reprezintă un bun intangibil unic al organizației ce va fi utilizat pentru desfășurarea programului în viitor. Crearea materialelor educationale, compuse din Materialele de suport, Descrierea metodologica, material multimedia în limbile romana și rusa pentru fiecare modul s-a realizat cu succes. Acest obiectiv a și consumat în jur la 50% din costurile pe acest produs.

În anul de studii 2003-2004, CReDO și-a extins numărul de module oferite pînă la următoarele:

1. Natura Societății civile și a sectorului non-profit;
2. Structura Responsabilă și Democratică a organizațiilor non-profit;
3. Planificarea Strategică non-profit;
4. Marketingul Serviciilor și programelor non-profit;
5. Marketingul Social;
6. Managementul financiar în sectorul non-profit;
7. Activitatea de fund-raising;
8. Elaborarea și Administrarea Proiectelor;
9. Managementul Resurselor Umane;
10. Managementul Voluntarilor;
11. Psihologia Managerială;
12. Anteprenoriatul Social;
13. Evaluarea organizațiilor necomerciale;
14. Teza de licență.

Elaborarea materialelor de suport pentru modulele suplimentare, precum și metodologia de predare (toate în limbile română și rusă) va fi finalizată pe parcursul anului 2004. Pentru 2 module: Managementul financiar non-profit și Structura democratică și responsabilă, CReDO a elaborat pentru beneficiarii potențiali un model de materiale video în rusă și română. În a.2003 investițiile CReDO în elaborarea materialelor didactice au constituit circa 700 dolari SUA.

Participanții cursului MBA non-profit în anul de studii 2002-2003 sunt:

- Centrul Medical de Reabilitare a Victimelor Torturii " Memoria", Ludmila Popovici, Director Executiv; Tatiana Sincovschi, Documentalist.
- Organizația Obștească " Speranța-familiei", Alexandru Pascal, Maxim Florin.
- Centrul Internațional Pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii "La Stradă", Ana Revenco, Daniela Misail-Nichitin.
- Agenția pentru Dezvoltarea Regională (ADR) "Habitat", Valeriu Rusu.
- Asociația pentru Dezvoltare și Cercetări în Gender, Costricenco Irina, Tatiana Vatavu.
- Centrul de Promovare a Toleranței și Pluralismului "Toleranța", Rada Roșca, Ștefan Condrea
- Grupul scut " Sănătăuca", Glijin Vera, Glijin Adrian.
- „Amnesty International”, Eugeniu Golosceapov, Veaceslav Țurcanu.
- Institutul proiectelor și tehnologiilor umanitare "Noosfera", Igor Fonari, Tatiana Iailenco.
- Asociația de Relații Internaționale "Acțiunea liberă", Micu Sergiu, Rusce Nadejda.
- Pilgrim-Demo, Găină Vitalie, Popescu Veaceslav.
- World Window, Vladlena Lîsenko, Galina Sanduță.
- SIDO, Liubovi Nemcinova, Elena Zabunova.
- CNG-Moldova, Vera Țurcanu, Daniela Morari.
- "Salvați copii", Mariana Ianachevici, Ina Filipșcaia.
- EYE Moldova, Sergiu Tomșa, Viorel Babii.
- GenderDoc-M, Boris Balanetchii.
- Tineri și Liberi, Antonita Fonari.

- TDV, Tatiana Oprea.
- Every child, Svetlana Belova, Natalia Novokova.
- Interaction, Oxana Alistratova, Svetlana?
- Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Republica Moldova, Petru Stratan, Doina Straisteanu;
- Centrul de Resurse al Organizațiilor Neguvernamentale pentru Drepturile Omului din Republica Moldova, Tatiana Chirilă.

În cadrul programului au fost atinse și alte rezultate:

- la programul anual participă 18 organizații viabile și cu experiență și peste 34 reprezentanți;
- au fost create 89 sisteme tipologice generale bazate pe module în conformitate cu necesitățile fiecărei organizații-participante, precum și o mulțime de alte sisteme mai mici;
- a fost perfecționată practica organizatorică și cunoștințele profesionale ale organizațiilor-participante.

Clasificarea sistemelor, elaborate de organizațiile-participante.

#	Organizația	Mod 1	Mod 2	Mod 3	Mod 4	Mod 5	Mod 6	Mod 7	Teza CReDO	Teza Academy	Total-module
1	Noosfera	X	X	X	X	X	X	X		X	7
2	Habitat	X	X	X	X	X	X	X		X	7
3	Toleranta	X	X	X	X	X	X	X		X	7
4	Memoria	X	X	X	X	X	X	X	X		7
5	La strada	X	X	X	X	X	X	X	X		7
6	CNG	X	X	X	X	X	X	X	X		7
7	Salvați Copiii	X	X	X	X	X	X	-	X		7
8	GenderDoc-M	X	X	X	X	X	X	-	X		6
9	Amnesty International	X	X	X	-	-	-	-			3
10	Speranța familiei	X	X	-	X	-	-	-			3
11	World Window	X	X	X	-	X	X	-			5
12	Interaction	X	X	X	-	-	-	-			3
13	Pilgrim-Demo	X	X	X	-	-	-	-	X		3
14	SIDO	X	X	-	X	-	-	-		X	3
15	CHDOM	X	-	-	-	X	X	-		XX	3
16	CReDO	X	X	X	X	X	X	X		XX	7
17	Tineri pentru Dreptul la Viata	X	X	-	-	-	-	-			2
18	Tineri si Liberi	X	X	-	-	-	-	-			2
	Total	18	17	13	11	11	11	8			89

Participanții au beneficiat de 8 seturi de materiale de suport, relevante subiectelor programului, bazate pe module, toate materialele au fost oferite în limbile rusă și română. Pentru program a fost elaborată o metodologie unică de predare ce a fost testată la peste 24 sesiuni practice și teoretice, desfășurate în cadrul Programului Masterat.

După încheierea programului, următorilor participanți li-a fost oferit certificatul de participare:

- Alexandru Pascal (Speranța Familiei);
- Maxim Florin (Speranța Familiei);
- Ina Filipscaia (Salvați Copii);
- Ana Revenco (La Stradă);

- Boris Balanetskii (GenderDoc-M);
- Evghenii Golosceapov (Amnesty International);
- Vladlena Lisenco (World Window);
- Alexandr Sorocean (World Window);
- Oxana Alistratova (Interaction);
- Tatiana Oprea (Tineri pentru Dreptul la Viață);
- Antonita Fonari (Tineri si Liberi);
- Svetlana Belov (Every Child);
- Angela Karetnikov (Every Child);
- Natalia Novicov (Every Child).

Următorilor participanți le-a fost oferit gradul de masterat în administrarea publică CReDO-Academy al Administrării Publice:

- Liudmila Popovici (Memoria);
- Tatiana Sincovschi (Memoria);
- Vera Țurcanu (CNG-Moldova);
- Daniela Morari (CNG-Moldova);
- Daniela Misail-Nichitin (La Stradă);
- Valeriu Rusu (Habitat);
- Veaceslav Țurcan (Amnesty International);
- Vitalii Găină (Pilgrim-Demo);
- Veaceslav Popescu (Stels-Terra);
- Igor Fonari (Noosfera);
- Tatiana Iailenco (Noosfera);
- Cernat Natalia (Andra).

Certificatul de performanță pentru ameliorările esențiale în gestionare a fost oferit următoarelor organizații:

- La stradă (Modulele # 3,4,5,6);
- Memoria (Modulul #5);
- Habitat (Modulele # 2,4,6,7);
- Toleranța (Modulele # 2,4,5);
- CNG-Moldova (Modulele # 4,5);
- Noosfera (Modulele # 3,4,6,7).

Gradul de Magistru în Administrarea Publică a organizațiilor non-profit a fost oferit următorilor participanți:

- Valeriu Rusu (Habitat);
- Silvia Bicenco (Peace Corps);
- Liubovi Nemcinova (SIDO);
- Doina Straisteanu (CHDOM);
- Petru Stratan (CHDOM);
- Ștefan Condrea (Toleranța);
- Tatiana Chirilă (CReDO);
- Vlad Panico (CReDO);
- Lilia Bulat (CReDO);
- Maria Badan (CReDO);
- Gheorghe Caraseni (CReDO);

- Serghei Ostaf (CReDO);
- Radu Cotici (Andra).

În 2003 costul produsului masterat 2002-2003 a constituit circa 30 mii dolari. Suportul financiar al programului a fost oferit de PAS-USA, CordAid și de contribuțiile individuale.

Participanții cursului masterat în anul de studii 2003-2004 sunt:

1. Asociația "Verbina" : Ana Levinte, Tatiana Lungu;
2. ACAP- Carolina Maftei
3. Emanuil- Lavric Elena
4. Centrul de Resurse "Tineri și Liberi"- Iliinschi Eugeniu
5. Asociația „Amici dei Bambini”-Ludmila Ciocan
6. CreDO- Aliona Butnaru
7. CDST- Valeriu Fedco, Codreanu Ruslan
8. Altruism Assosiation- Liuba Ceban, Adela Cristea
9. Caritas-Moldova :Otilia Sirbu, Marahovscaia Oxana
10. CNG-Moldova- Andrei Placinta, Para Dorin
11. World Window - Iuliana Abramova, Levcenco Andrei
12. Stels-Terra: Grosul Alexei, Belous Svetlana
13. Asociația Pensionarilor Social Activi - Natalia Juncu;
14. Misiunea fara frontiere – Leila Pisnamazov;
15. Centrul de dezvoltare și implementare a Reformelor Economice- Plescov Claudia
16. „Joint”- Michael Finckel, Tatiana Kanterman;
17. OrangeNet foundation- Ecaterina Melnicenco;
18. Amnesty International- Negru Lilia;
19. «Eco - Lex» - Agapii Ilia;
20. „Speranta” :Gavrilita Lucia, Dumitru Pogor, Climov Galina, Larisa Ciornei;
21. Gaudeamus- Valentin Ostanin, Natalia Bugal
22. “Гармония” -Грановская Любовь;
23. Acasa- Felicia Cretu, Vasile Vasiliu;
21. Every child- Svetlana Belov;
22. CHDOM- Vanu Jereghi;
23. HomeCare- Rodica Ivtodii
24. Neoumanist - Igor Iurii, Antrei Tarasenco;
25. AAP- Denis Marcan, Prodan Liubovi.

Evaluarea rezultatelor programului releva ca în jur la 60% din organizații participante aplica în practică cunoștințele și deprinderile acumulate din curs și construiesc sistemele necesare de îmbunătățire funcționării organizațiilor lor. Acest impact direct este semnificativ la nivelul eficacității produsului.

Cursul Intensiv de Bază în Management

Acesta este al 2-lea serviciu ce a fost oferit de CReDO pe parcursul anului 2003 și este destinat organizațiilor începătoare din regiunile rurale ale Moldovei, precum și unelor sectoare non-profit mai puțin dezvoltate. Cursurile intensive de bază au fost desfășurate anterior și de alte organizații, însă distincția Cursurilor intensive de bază, desfășurate de CReDO, constă în faptul, că atât cursurile, cât și întregul pachet de materiale de suport sunt oferite nu doar în română, ci și în rusă, rusă-bulgară, rusă-gagauză, și în curînd – în rusă-ucraineană. CReDO a elaborat un pachet de materiale în volum

de 50 pagini în română, bulgară, ucraineană, gagauză și în curînd - în Romani, pentru a satisface necesitățile și așteptările specifice ale minorităților etnice.

Cursul Intensiv de Bază include următoarele subiecte:

- Ce este societatea civilă și sectorul non-profit;
- Înființarea și înregistrarea unei organizații non-profit responsabile;
- Crearea echipelor și motivarea voluntarilor;
- Misiunea, marketingul necesităților;
- Fund-raisingul și elaborarea proiectelor.

Reieșind din studiul necesităților în trainingurile de management din regiunile Gagauzia și Taraclia, au fost desfășurate traininguri-pilot pentru ONG-urile începătoare din Transnistria, Taraclia și Gagauzia.

ONG-urile din Transnistria

În perioada 22-25 aprilie 2003, în Vadul-lui-Vodă au fost organizate cursuri intensive de bază pentru un șir de ONG-uri tinere din Transnistria, cu participarea a 22 de reprezentanți de la 10 organizații:

1. Stela Klimenco – “Алые паруса” (Dubăsari);
2. Irina Nicolaeva – “Rodoliubeț” (Parcani);
3. Mihail Dombrov - “Rodoliubeț” (Parcani);
4. Stefan Erezanu – “Interacțiune” (Tiraspol);
5. Kristina Ursache – “Trash-panorama” (Rîbnița);
6. Alexandru Rudoii - “Trash-panorama” (Rîbnița);
7. Elena Donic – Fundația “Cunoștințe” (Tiraspol);
8. Olga Burciu – “Выбор молодых” (Tighina);
9. Veaceslav Vaizman - “Выбор молодых” (Tighina);
10. Svetlana Belous – “Stels-terra” (Ternovca);
11. Dmitrii Gavrilov – “Общий дом” (Tiraspol);
12. Iurii Acsiutin - “Общий дом” (Tiraspol);
13. Galina Sandul – grupul de inițiativă (Tiraspol);
14. Elena Oprea – grupul de inițiativă (Tiraspol);
15. Alina Tucmelova– grupul de inițiativă (Tiraspol);
16. Xenia Suvorova– grupul de inițiativă (Tiraspol);
17. Oleg Cobilaș– grupul de inițiativă (Tiraspol);
18. Ion Iovovici – grupul de inițiativă (Tiraspol);
19. Virgiliu Bumbu – grupul de inițiativă (Tighina);
20. Evghenia Simeonova – grupul de inițiativă (Tighina);
21. Maria Roibu – grupul de inițiativă (Tighina);
22. Valierii Stepanov – “Adolescentul” (Orhei).

În colaborare cu Centrul de informare din Tiraspol „World Window” urmarind solicitarile beneficiarilor cu scopul imbunatatirii capacitatilor manageriale ale ONG din regiunea transnistreana CREDO a desfasurat „Cursul Intensiv de Dezvoltare Organizationala”, care a fost constituit de urmatoarele module.

15-16 noiembrie 2003- Gestionarea Resurselor Umane si crearea echpelor

29-30 noiembrie 2003- Managementul Voluntarilor

6-7 decembrie 2003 – Marketing si Planificarea activitatilor

13-14 decembrie 2003 – Planificarea Strategica.

Beneficiarii acestui curs au fost selectati in baza de concurs:

1. Лысенко Влада - НПО «Окно в мир»
2. Абрамова Юлиана - НПО «Окно в мир»
3. Малышев Николай - ЦСО «Гармония»
4. Диянова Евгения - Юридическая студенческая консультация
5. Черданцев Вадим - Юридическая студенческая консультация
6. Рзаев Рамиль - Юридическая студенческая консультация
7. Максимов Виталий - ЭО «ЭКОДнестр»
8. Штырбул Оксана - Трэш-панорама
9. Дикал Светлана - ОМО «Время жить»
10. Санду Лена - МЦ «Пилигрим-демо»
11. Мазур Ольга - Профсоюз студентов ПГУ
12. Бурля Наталья - Детский фонд «Семья - детям»
13. Николаев Николай - Общество болгарской культуры «Родолюбиц»
14. Левченко Андрей - Инициативная группа по созданию организации для защиты прав студентов при Московской академии экономики и права
15. Зидра Людмила - Молодежный русско-молдавский театр «Мир и согласие», с. Карагаш
16. Алистратова Оксана - ОО «Взаимодействие»
17. Коноп Ольга - Инициативная группа по объединению польской диаспоры
18. Ткаченко Ольга
19. Смурова Надежда - Стелс-тера
20. Голосной Дмитрий - МПК «Созвездие»
21. Аксютин Юрий - Общий дом
22. Окунева Ирина - Ассоциация многодетных семей

ONG-urile bulgare din Taraclia

În perioada 10-14 iulie 2003 au fost desfășurate cursuri intensive pentru un șir de organizații selectate din Taraclia. Trainingul a fost susținut în limbile rusă și bulgară și însoțit de materiale de suport în aceste limbi.

Lista participanților la Cursul Intensiv de Bază din Taraclia:

1. Suhinina Maria («Traianka»);
2. Dimitrieva Dora («Traianka»);
3. Criascova Maria («Traianka»);
4. Cairiac Galina («Traianka»);
5. Caltacci Anna («Traianka»);
6. Mostovaia Nelia («Colaborare») ;
7. Șpacova Svetlana («Colaborare») ;
8. Mutavci Dmitrii («Юность»);
9. Peeva Nadejda («Надежда»);
10. Tanova Nadejda («Надежда»);
11. Nechit Dora («Sanatate»);
12. Costeva Larisa («Вдохновение»);

13. Trandabula Mariana («Прима»);
14. Cara Tatiana («Прима»);
15. Celarscaia Tatiana («Читалище»);
16. Borimecicov Ivan («Читалище»);
17. Neiculova Natalia (ТСШ №1);
18. Vacula Tatiana («Mostenire»);
19. Zlobina Anna («Светлина»);
20. Papurova Tatiana («Твардица»).

Pe 14 iulie 2003 a avut loc sesiunea follow-up a cursului intensiv in Taraclia, la care au fost urmarite si discutate realizarile si evolutiile participantilor. Drept rezultat acestui curs este crearea si inregistrarea ONG-bulgare noi, precum si eforturile consolidate a celor existente.

ONG-urile gagauze din Gagauzia

In perioada 10-13 septembrie 2003 au fost desfășurate cursuri intensive pentru un șir de organizații selectate din Ceadir-Lunga. Trainingul a fost susținut în limbile rusă și gaguză și însoțit de materiale de suport în aceste limbi. Lista participantilor:

1. Балова Вера Ильинична - Федерация женских организаций Гагаузии
2. Генов Виталий Владимирович - ООДПМ
3. Новачлы Сергей Александрович - Общественный орган «Доорулук»
4. Господинова Галина Ивановна - Информационный центр «Диалог»
5. Думиника Василий Георгиевич - Цыганская община
6. Капанжи Светлана- Информационный центр «Диалог»
7. Киосе Людмила- Молодежное движение «Стратегия Свободы»
8. Кывыржик Михаил Иванович - Общественная организация «Ватан»
9. Кисеева Татьяна Дмитриевна - Клуб деловых женщин
10. Курдогло Георгий Михайлович- Ст. землеустроитель
11. Пашалы Валентина Рафаиловна - Женский клуб «Анастасия»
12. Кывыржик Николай - Общественное движение «Народное согласие»
13. Литвинова Татьяна - НПО «Новое поколение»
14. Сельцина Светлана - Община россиян
15. Стамова Стефанида Дмитриевна - Директор музея
16. Тукан Савелий Федорович- Молодежная организация «Генчляр бирли»
17. Узун Валентина Петровна -Худ.рук. нац. Театра им. «Чакира»
18. Червень Ефросиния Яковлевна- Общество красного креста
19. Якушев Александр Семенович - Шахматный клуб «нео-шах»
20. Яланжи Илья Васильевич - Общественное движение «Народное согласие»

Pe parcursul anului 2003 au fost desfasurate 4 valuri de traininguri in cadrul serviciului „Curs Intensiv de Baza”, la care au participat circa 84 reprezentanti ai circa 60 ONG din localitatile rurale a Republicii. Beneficiarii cursului au primit setul de suport si materiale ilustrative, ce au fost traduse in limbile rusa, romana, bulgara, gagauza. Interesul inalt demonstrat fata de activitatile Cursului este reflectat prin rezultatele concrete , discutate la sesiunile follow-up, precum si prin solicitarea consultatiilor individuale post-training si inscrierea la participarea in alte activitati desfasurate de CReDO.

Strategia Programului este de a dezvolta ONG-urile și grupele de inițiativă din localitățile rurale oferindu-le accesul la informație și cunoștințe necesare îmbunătățirii capacităților manageriale, consolidării resurselor existente. Programul prevede și implicarea participanților la Cursul Intensiv în calitate de co-traineri în activitățile ulterioare, ce presupune identificare persoanelor respective, training și orientarea lor și implicare treptată în desfășurarea măsurilor educaționale.

Costul total al Cursului Intensiv de Bază în 2003 a constituit circa 6 mii dolari SUA, inclusiv cheltuielile pentru elaborarea materialelor de training, traducerea în limbile locale și desfășurarea cursurilor pe parcursul a 4 zile de 3 ori: în Vadul-lui-Voda, Taraclia și Ciadir-Lunga. Costurile directe ce țin de elaborarea materialelor pentru cursurile intensive de bază constituie circa 1,5 mii dolari SUA, iar costul fiecărui training – 900 dolari. Costul pentru organizarea trainingului a fost acoperit din contul contribuțiilor organizațiilor locale. Suportul financiar al acestui serviciu a fost asigurat de CordAid.

Asistența individuală în dezvoltare

Acesta este cel de-al 3-lea serviciu din cadrul portofoliului Programului de Dezvoltare a ONG-urilor ce a fost introdus în 2002, iar în 2003 a fost implementat la capacitatea maximă. Acesta este un serviciu unic de acest gen în Moldova și este oferit în mod profesional doar de CREDO.

Pe parcursul anului 2003 CREDO a fost antrenat în lucrul cu 6 ONG-uri diferite, care au solicitat programul de asistență individuală. Activitățile și scopurile acestui tip de serviciu au fost perfecționate, fapt ce a contribuit la sporirea vizibilității și la răspândirea faimei în Moldova. Unele organizații ce au participat la Programul Masterat, desfășurat de CREDO, au solicitat și asistență individuală în dezvoltare.

- Proiectul HomeCare în cadrul CARITAS- Moldova

Relațiile de cooperare cu HomeCare au fost stabilite în august 2002, când CREDO a oferit sesiuni de asistență în elaborarea Planului Strategic pentru HomeCare. În aprilie 2003 a fost efectuată evaluarea necesităților HomeCare și stabilite 6 domenii ce necesitau asistență: Managementul resurselor umane, marketingul serviciilor, modernizarea și eficientizarea serviciilor, planificarea strategică. Alte 2 domenii – structura responsabilă și democratică și fund-raisingul au fost amânate pentru colaborarea din viitor.

În perioada iunie-iulie 2003, s-a lucrat cu HomeCare la compartimentul îmbunătățirii gestionării resurselor umane. În rezultatul activităților HomeCare a dezvoltat Manualul Personalului cu descrierea clară a responsabilităților angajaților, îmbunătățite capacitățile manageriale ale personalului de conducere, construite sisteme necesare gestionării lucrului voluntarilor. Asistența individuală în dezvoltare pe următoarele compartimente va urma în perioada anului 2004.

- GenderDoc-M

CREDO a continuat oferirea asistenței individuale pentru GenderDoc-M și a contribuit la ameliorarea următoarelor domenii: Aspectele administrative, Înființarea și înregistrarea statutului, Managementul resurselor umane și voluntarilor, Planificarea strategică.

În perioada martie-aprilie 2003 CREDO a desfășurat o serie de sesiuni teoretice și a oferit consultații privind eficientizarea comunicării interne și procedurile administrative pentru GenderDoc-M. Administratorul GenderDoc-M a urmat un curs de stajieră profesională în incinta CREDO. Spre

sfârșitul lunii mai a fost elaborat proiectul Manualului Personalului pentru GenderDoc-M ce urma a fi finalizat după examinare și aprobare în luna septembrie 2003. Informația suplimentară poate fi găsită în Raportul activităților.

La începutul anului 2003, asistenta a fost acordată la comartimentul elaborării sturcturii democratice ale GenderDoc-M prin revizuirea documentelor statutare ale organizației și crearea institutelor deomcratice: Bord, Executiv, relațiile dintre acestia. Statutele au fost reînregistrate la Ministerul Justiției. A urmat procedura de crearea a Bordului, prin dezvoltarea capacităților organizației de a identifica persoanele cele mai potrivite. În rezultatul activității, GenderDoc-M a creat Bordului care a devenit functional pînă la sfîrșitul anului 2003.

În perioada mai-iulie 2003 CReDO a contribuit la elaborarea Planului Strategic 2003-2006 pentru GenderDoc-M. CReDO a desfășurat o serie de sesiuni teoretice și a condus cu un șir de sesiuni independente, a oferit consultații privind elaborarea planului pentru GenderDoc-M. Spre sfârșitul lunii iulie a fost elaborat proiectul Planului Strategic: 2003-2006 pentru GenderDoc-M ce urma a fi finalizat după examinare și aprobare în luna septembrie 2003. Planul Stratregic GenederDoc-M a fost aprobat și primit cu mare succes de diversi finanțatori interesați în sprijinirea activităților prevazute în Planului Strategic GenderDoc-M.

- **Centrul Medical Creștin “Emanuil”**

La cerința CMC “Emanuil” în perioada 15 mai-30 iunie 2003 CReDO a asigurat asistență individuală în dezvoltare. Programul de asistență individuală a inclus traininguri și consultații. Au fost desfășurate traininguri la următoarele subiecte: elaborarea Misiunii/Viziunii, Obiectivelor Proiectului, aplicînd metoda LFA și asistență în formularea propunerii de proiect după metoda LFA, la solicitarea CMC “Emanuil”. CReDO a elaborat materiale de suport în limba română ce au fost distribuite participanților cu cîteva zile înainte de training și care conțineau informație la următoarele subiecte: Rolul și importanța elaborării misiunii organizației, etapele procesului de formulare a misiunii, viziunii; exemple de misiuni, viziuni, obiective; Descrierea Metodei Cadrului Logic, exemple de modele logice, exemple de aplicare a LFA; Îndrumări privind elaborarea propunerilor de proiect, exemple de propuneri de proiect, elaborate prin aplicarea Matricei Bazei de Proiect (Project Framework Matrix); bazele gestionării proiectelor.

- **World Window**

La 7 februarie 2003 CReDO a început oferirea asistenței individuale în dezvoltare pentru “World Window”. Pe parcursul la 3 zile a fost organizat un seminar pentru toți reprezentanții constituienților organizației: membrii bordului și angajaților, voluntari și beneficiari, parteneri. Activitățile din cadrul seminarului au fost focalizate asupra următoarelor subiecte: elaborarea Misiunii/Viziunii, Analiza SWOT, elaborarea Obiectivelor Strategice, identificarea problemelor critice și Domeniilor Strategice, selectarea și evaluarea strategiei “World Window”, și elaborarea unui Plan de Acțiuni detaliat. CReDO a elaborat materiale de suport în limba rusă ce au fost distribuite în timpul trainingului și care conțin informație la următoarele subiecte: *Rolul și importanța elaborării misiunii organizației, etapele procesului de formulare a misiunii, viziunii; exemple de misiuni, viziuni, obiective.*

- **Caritas-Moldova**

În 2002 CReDO a pus bazele colaborării cu Caritas Moldova, iar pe parcursul anului 2003 a menținut contacte pe termen scurt cu organizația în cauză. În 2003 CReDO și Caritas au convenit

asupra unui acord de cooperare pe termen lung în scopul dezvoltării Caritas Moldova. În toamna anului 2003 va fi semnat acordul de colaborare.

- Consultații pe termen scurt în scopul dezvoltării individuale

CREDO a efectuat un șir de alte intervenții pe termen scurt și a oferit consultații organizațiilor din Chișinău, Bălți, Transnistria, Gagauzia și alte regiuni din Moldova

- Consiliul Mondial al Bisericii

8-13 decembrie 2003 după solicitarea Mitropoliei Basarabiei CREDO a desfășurat training-workshop pe tema „Project Cycle Management” pentru 18 reprezentanți diferitor confesiuni a ONG din Republica Moldova cu suportul financiar din partea Consiliului Mondial al Bisericii. La această sesiunea a fost studiată Metoda Cadrului Logic la elaborarea și gestionarea proiectelor. Drept urmare a cunoștințelor obținute sunt elaborate 16 proiectele sociale. La training au participat:

1. SUVAK Anna
Șeful departamentului al Nurselor Creștine
al Asociației de nursing.
2. IGUMENA Epistemia
Mănăstirea Sf. Gheorghe, Suruceni
Biserica Ortodoxă din Moldova
3. STANCIU Nicolae Ion
Director, Asociația Înghejiri Comunitare, or. Chișinău
4. Pr. CĂPRARI Vladimir
Directorul Centrului de caritate și terapii duhovnicească “CATERD”
Biserica Ortodoxă din Moldova
5. HÂNCU Ghenadie
Responsabil pentru lucru diaconal în
Biserica Ortodoxă din Moldova
6. Pr. MOȘIN Octavian
Asociația Studenților Creștini Ortodocși din Moldova „ASCOM”
Biserica Ortodoxă din Moldova
7. RAILEAN Asea
Manager
SOARTA, NGO
8. MEREACRE Elena
Președinte
NGO “Compasione”
9. BELEI Igor
Directorul oficiului DIACONIA
Mitropolia Basarabiei
10. POPA Tatiana
Directorul organizației „Casa părintească”.
11. STATI Ecaterina
Frăția Ortodoxă “Sf. Gheorghie”
12. MONAHIA Laurenția
Mănăstirea “Nașterea Maicii Domnului”, Răchula
13. GOTIN Sergei
Consultant

- WCC Eastern Europe Office
 Consiliu Mondial al Bisericilor pe Europa de Vest
 WCC - World Council of Churches
14. Pr. GRIGORAȘ Ioan (Achinca Alina)
 Parohia Bisericii "Acoperemîntul Maicii Domnului" din com.Cotova
  15. SIM Valentina
 Directorul orfilinatului sf.Iosif Biserica Ortodoxă din Moldova
  16. UNTILĂ Maria
 coordinator local com. Roșu, Cahul DIACONIA, Mitropolia Basarabii
  17. ZAGORODNIUC Gheorghe
 coordinator local com. Cania, Cantemir DIACONIA, Mitropolia Basarabii
  18. ȘTIRBU Dan
 Coordinator proiectului
 Parohia sf.Dumitru
 Biserica Ortodoxă din Moldova

Cheltuielile pentru oferirea acestui serviciu constituie 5 mii dolari SUA ce au fost achitate nemijlocit de beneficiari.

Managementul financiar al sectorului non-profit

În aprilie 2003 CReDO a participat la ședința partenerilor Cordaid privind managementul financiar. La ședință au fost identificate și sistematizate de CReDO problemele din domeniul managementului financiar și responsabilității, cu care se confruntă sectorul non-profit, precum și acțiunile de înlăturare a acestor probleme.

La ședință s-a ajuns la înțelegerea, că CReDO va facilita procesul de comunicare între contabilii ONG-urilor. Pentru a facilita procesul de comunicare între contabilii ONG-urilor, a fost creat un grup yahoo de manageri financiari pentru sectorul non-profit din Moldova (finmannonprofit), care conține adresele e-mail ale organizațiilor-partenere ale Cordaid. În grup au fost incluse următoarele persoane:

1. Elena Tesa, „SIEDO” siedo@moldnet.md tel. 23-77-10
2. Valentin Aliohin, „Caritas Moldova” caritas_moldova@mail.md tel. 29-31-56
3. Lidia Danu, Barbaros Gheorghe, Federația Națională a fermierilor din Moldova, fnfm@ara.dnt.md, www.fnfm.md
4. Felicia Cretu, Alexandra Hortolomei, Asociația „Acasă” acasa@acasa.mldnet.com tel.: 222-571, 224-739
5. Victor Svet, Andrei Țigănescu, Asociația “Recuperare” recuperaremd@yandex.ru tel. 2-36-24, 2-49-89
6. Alla Kulikovskaia, Firma de audit “ALKONT” tel. 0-291-18130, 24-17-04 alkontek@yahoo.com
7. Dumitru Chitoroagă, Fundația Soros Moldova dchitoroaga@soros.md
 Elena Vacarciuc, evacarciuc@soros.md tel.: 27-00-31, 27-02-32
8. Iurii Varlan, ACAP acap@moldnet.md
9. Anton Goncharuc, BIOS goncharuk@yandex.ru tel.: 58-42-94

Grupul are rolul unui instrument de comunicare și contribuie la efectuarea unui schimb de experiență, cunoștințe și știri între contabilii ONG-urilor. CReDO a întocmit o listă a caracteristicilor unui program software „ideal” și prin intermediul grupului yahoo a inițiat o discuție privind cerințele

față de un program software de management/contabilitate financiară. Discuția în cauză a fost inițiată și prin pagina electronică www.credo.md . Pînă la momentul actual, grupul a elaborat o listă a criteriilor și cerințelor preliminare față de programul software pentru sectorul non-profit. Vlad Panico gestionează discuțiile și ședințele grupului yahoo.

CReDO a efectuat investigații privind posibilitatea implementării programului software de management/contabilitate financiară "Fundrac" (www.fundrac.org), adaptat la specificul sectorului non-profit. Concluziile preliminare sunt pozitive, însă este necesară o investigație ulterioară mai aprofundată. Avantajul de bază al „Fundtrac-ului” constă în faptul, că programul a fost adaptat la necesitățile contabilității organizațiilor non-profit. Problema sună în felul următor: pentru a implementa programul în ONG-urile din Moldova, va fi necesară înființarea unei organizații viabile de menținere. În 2003 CReDO va tinde să organizeze traininguri privind utilizarea programului "Fundtrac".

CReDO va căuta informație suplimentară, pentru a afla, dacă programul poate fi utilizat în contextul Moldovei.

V. Programul de Dezvoltare a Parteneriatului

În 2003 Programul de Dezvoltare a Parteneriatului s-a maturizat și la momentul actual reprezintă un exemplu demn de urmat de alte organizații și inițiative. Cu Consorțiul pentru Prevenirea Torturii ce deja funcționează și Promovarea Drepturilor Romilor Rurali, ce se află la etapa, când strategiile și propunerile de proiect au fost elaborate și formulate pentru solicitarea fondurilor de la finanțatori, eforturile sunt direcționate spre elaborarea metodelor de consolidare a societății civile din regiunea Transnistreană a Moldovei. Eforturile la fel sunt axate pe asigurarea unui sprijin în procesul de menținere a păcii și soluționare a conflictului, mediat de OSCE, și recent – de UE ce tind să soluționeze conflictul îndelungat din Transnistria. Coordonatorul programului este Serghei Ostaf (ostaf@credo.md) ce a lucrat cu un șir de consultanți.

Costul total al Programului Parteneriat constituie circa 7 mii EURO. Fondurile au fost alocate de Comisia Europeană și CordAid.

Parteneriatul pentru Prevenirea Torturii

Consoțiul include 5 ONG-uri pentru Drepturile Omului din Republica Moldova: Centrul de Resurse al Organizațiilor Neguvernamentale pentru Drepturile Omului din Republica Moldova, Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului din Moldova, Societatea Independentă pentru Educație și Drepturile Omului, Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului, Oficiul din Moldova a Societății Internaționale pentru Drepturile Omului. În total în proiect au fost antrenate peste 30 persoane.

Scopul inițiativei este de a contribui la implementarea Recomandărilor Raportului CPT, a respecta nevoile și constrângerile, identificate în Raport, și necesitățile Guvernului Republicii Moldova, în conformitate cu standardele Europene ale normelor de drept, drepturilor omului și condițiilor umane în locurile de detenție. Proiectul include 4 direcții distincte, însă foarte răspândite: ameliorarea cadrului juridic cu privire la prevenirea torturii; alte garanții, inclusiv accesul la justiție în locurile de detenție; conștientizarea și schimbarea atitudinii publicului larg și mass-media; traininguri pentru gardienii de rang inferior și mediu din penitenciare și contribuirea la soluționarea problemelor sociale și psihologice, cu care se confruntă deținuții.

În al doilea an de activitate Consoțiul, cu suportul Inițiativelor pentru Democrație și Drepturile Omului ale Comisiei Europene, a obținut realizări semnificative:

- O analiză detaliată a necesităților legislative specifice pentru ameliorarea legislației actuale și proiectului legislației cu privire la prevenirea torturii, identificarea garanțiilor de procedură și accesul la justiție, elaborarea modificărilor pentru adoptare;
- Examinarea /perfecționarea Programului de studii a Centrului pentru Educația Penitenciară, desfășurarea trainingurilor-pilot pentru angajații penitenciarelor și sporirea nivelului cunoștințelor practice ale acestora.
- Sporirea sensibilității publicului larg și schimbarea atitudinii factorilor de decizie față de problemele umanității în penitenciare;
- Crearea programelor-pilot de comunicare și socializare în penitenciare și ameliorarea situației respective;
- Consolidarea și ameliorarea relațiilor de cooperare între organizațiile majore pentru drepturile omului în penitenciare.

CREDO a oferit o serie de traininguri, a facilitat ședințele bilunare ale Consorțiului, a întocmit și a integrat un șir de rapoarte executive și a facilitat o serie de ședințe cu donatorii. Proiectul Consorțiului va funcționa pînă la finele anului 2004.

Raportul de activitate a Consorțiului pe anul 2002 au fost aprobat de Comisia Europeană și Raportul de activitate pe anul 2003 este elaborat și se afla în procedura de aprobare a Comisiei Europene.

Cheltuielile pentru activitățile CREDO, aferente Prevenirii Torturii, constituie circa 6 mii dolari SUA. Asistența financiară a fost asigurată de Comisia Europeană. CREDO a executat rolul unei organizații de tutelă și a recepționat fonduri pentru alți parteneri ai Consorțiului, distribuind, astfel, circa 100 mii EURO.

Inițiativa Drepturile Romilor Rurali

Consorțiul pentru Romii Rurali a fost creat cu participarea Asociației Studenților Romi, Uniunii Romilor Tineri din Republica Moldova “TĂRNĂ ROM”, Asociației etno-socio-cultural-educative “Bahtalo Rom”, Centrului de Resurse al Organizațiilor Neguvernamentale din Republica Moldova CREDO, Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului din Republica Moldova. Consorțiul a elaborat o politică și o propunere de proiect concretă ce a fost prezentată Programului pentru Decentralizare a Comisiei Europene. Decizia finală va fi luată în iulie 2003.

Obiectivul general al proiectului tinde spre *Dezvoltarea la autoritățile locale și activiștii sociali a capacității de eradicare a sărăciei în comunitățile rurale, populate de Romi*. Indicatorii de verificare a obiectivelor generale ale proiectului includ: consolidarea și activizarea asociațiilor și inițiativelor ce reprezintă și apără interesele grupului-țintă; conștientizarea de către autorități și utilizarea de către acestea a strategiilor și abordărilor de soluționare a problemelor sărăciei extreme din comunitățile rurale, populate de romi; schimbarea și perfecționarea durabilă și pe termen lung a politicii, cadrului juridic, planurilor strategice și de acțiune în scopul dezvoltării comunităților-țintă.

Proiectul are obiectivele specifice *„de a dezvolta capacitățile manageriale și de acțiune a comunităților rurale, populate de romi, de a promova reprezentarea intereselor comunităților rurale, populate de romi, în organele puterii de stat locale, regionale și centrale”* și *„de a conștientiza și dezvolta la autoritățile locale capacitățile de soluționare a problemelor sărăciei și sub-dezvoltării comunităților rurale, populate de romi, în contextul Dezvoltării Regionale”*.

CREDO a facilitat elaborarea conceptului și bugetului, ce a fost prezentat Comisiei Europene. Din păcate, Comisia Europeană a respins finanțarea propunerii. Proiectul a fost prezentat altor surse de finanțare. Toate cheltuielile relevante au fost acoperite de CordAid.

Consolidarea capacităților societății civile și ONG-urilor din regiunea Transnistreană

În legătură cu președinția Olandei în OSCE, iar mai apoi – în UE, un șir de ONG-uri din Moldova și Transnistria, precum și comunitatea donatorilor internaționali (Comitetul Helsinki din Olanda, CordAid, Ministerul Afacerilor Externe din Olanda) au desfășurat discuții privind consolidarea societății civile și în particular a ONG-urilor pentru drepturile omului din regiunea Transnistreană și din Moldova. Discuțiile au fost axate pe următoarele subiecte: sporirea cointeresării, tendința grupurilor-țintă din regiunea Transnistreană de a face vocile constituenților săi auzite în procesul politic de reintegrare și stabilire a păcii; accelerarea dezvoltării societății civile din regiune; stabilirea

unor relații de colaborare între ONG-urile din regiunea Transnistreană și ONG-urile din Moldova (și Ucraina) în procesul de reintegrare.

Inițiativa va fi discutată în continuare cu participarea unui șir de ONG-uri din Moldova. CReDO preconizează obținerea unor rezultate tangibile în toamna anului 2003.

VI. Programul Educațional de Acțiuni și Advocacy

Conform Planului Strategic al CReDO: 2003-2006, Programul Educațional de Acțiuni și Advocacy este unul din domeniile prioritare ale activității CReDO. Scopul Planului Strategic pentru 2003-2004 constă în dezvoltarea unui șir de servicii speciale: Programul Materat în Advocacy și Acțiuni, Cursul Intensiv de Bază în Advocacy și Programul Masterat în Democratizare și Drepturile Omului Aplicate. Pe parcursul a. 2003 CReDO și-a axat activitatea în special pe primele 2 servicii. Noul coordonator de program, Maria Badan, împreună cu Serghei Ostaf, Dragos Cucereanu și alți experți și consultanți, au lucrat asupra elaborării modulelor.

În aprilie 2003 Maria Badan a participat la un seminar consultativ în Minsk, desfășurat de Înalțul Comisariat ONU pentru Drepturile Omului și Federația Internațională din Helsinki pentru Drepturile Omului, unde a fost elaborat un set de materiale didactice pentru trainingurile, destinate ONG-urilor locale.

În iunie 2003 Serghei Ostaf a fost invitat la Geneva pentru a participa la un seminar consultativ, desfășurat la sediul Înalțului Comisariat ONU pentru Drepturile Omului, pentru a elabora al 2-lea set de materiale pentru traininguri. S-a ajuns la înțelegerea, că CReDO va testa un șir de module și materiale pentru traininguri în cadrul Programului Masterat, beneficiind de contribuția Oficiului din Geneva. Coordonatorul programului este Maria Badan (badan@credo.md), care în perioada mai-august 2003 s-a aflat în concediul de maternitate, și care a fost ajutată și substituită de Serghei Ostaf. La finele anului 2003 Florin Gisca a fost angajat în calitate de asistent la program, programul în continuare se afla în cautare a consultantului.

Costul general al programului constituie 13 mii dolari SUA. Suportul financiar a fost oferit în special de CordAid, dar și de PNUD, Înalțul Comisariat al ONU pentru Drepturile Omului din Geneva. Produsele programului sunt elaborate și coordonate cu oficiul Inaltului Comisariat al ONU pentru Drepturile Omului din Geneva.

Masteratul în Acțiuni și Advocacy

Programul a început cu elaborarea modulelor și conceptului trainingului. Programul va demara în octombrie-noiembrie 2003 în calitate de proiect-pilot pentru ONG-urile pentru drepturile omului mai avansate și cu experiență din Moldova. În cadrul programului va avea loc colaborarea cu Înalțul Comisariat al ONU pentru Drepturile Omului din Geneva pentru încorporarea unor module.

Programul se va baza pe experiența națională și internațională a Programului de dezvoltare a capacităților advocacy, compus din modulele, enumerate în continuare și față de care reprezentanții organizațiilor pot manifesta o participare deplină sau selectivă. Cursul va fi adaptat și modificat în conformitate cu necesitățile ONG-urilor de nivel național și local. Cursul va include o serie de module. Modulele sunt clasificate în 2 categorii: Module de Analiză (2 module) și Module de Schimbare a Acțiunii (6 module):

Module pentru analiză (obligatorii):

Modulul 1. Ce este Advocacy?

Modulul include următoarele subiecte: Politica și Advocacy; Democrația și Cetățenia, Puterea și Împuternicirea; Strategiile de Împuternicire.

Modulul 2. Planificarea Advocacy

Modulul include următoarele subiecte: Înțelegerea cadrului pentru schimbări; Analiza Internă; Analiza Contextuală, Identificarea, Definirea Problemelor; Selectarea Domeniilor de Prioritate; Elaborarea Strategiilor de Advocacy; Capcanele Politice și Analiza Politică; Forțele, Prietenii și Dușmanii.

Modulele de Schimbare a Acțiunii:

Acest set de module este axat pe activitatea de advocacy

Modulul 3: Monitorizarea și Raportarea

Modulul 4: Constientizarea mass-media, evenimentele publice și manifestatiile

Modulul 5: Lobby Legislativ și Negocierea

Modulul 6: Advocacy Extrajudiciar și Litigarea în interes public

Lobby and Advocacy sunt instrumente de intervenție (utilizarea unui dintre cele mai răspândite instrumente, consultațiile juridice, accesul la organizațiile naționale și internaționale relevante, stabilirea și selectarea domeniilor prioritare pentru intervenție, cauzele activității judiciare și extrajudiciare, etc.).

Modulul 7: Educarea Populara

Modulul 8: Cooperarea și Construirea Parteneriatelor

Stabilirea și dezvoltarea relațiilor de cooperare și a parteneriatelor între ONG-urile de sector (axat pe determinarea ONG-urilor relevante și intereselor comune, elaborarea unei inițiative comune pentru ONG-uri, încheierea unor acorduri de colaborare și evitarea conflictelor de interese, gestionarea relațiilor de cooperare și parteneriatelor, structura responsabilă de funcțională a parteneriatelor, coalițiile dintre organizațiile internaționale, etc.);

Se presupune, că din partea fiecărei organizații vor participa cel puțin 2 persoane, preferabil manageri de rang superior în advocacy, membri de bord, sau alte persoane, cu o experiență de muncă de nu mai puțin de 2-3 ani în activitatea de advocacy.

La moment, costul de elaborare a primelor 3 module doar în limba română constituie circa 2,5 mii dolari SUA. Fiecare modul include circa 40 pagini.

În cadrul programul de Masterat în Advocacy și Acțiuni au loc traininguri participanții cărora sunt persoane din organizațiile social-active.

Aceste organizații sunt:

1. Doina Straisteanu, Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Moldova (CHDOM);
2. Natalia Simagustina, Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Moldova (CHDOM);
3. Inesa Dorogan, Liga pentru Apararea Drepturilor Omului (LADO);
4. Tatiana Racu, Societatea Independenta pentru Educatie și drepturile Omului (SIEDO);
5. Maxim Anmeghichean, GenderDoc-M;
6. Boris Balanetki, GenderDoc-M;
7. Daniela Misail, Centrul International pentru Protectia și Promovarea Drepturilor Femeii "La Strada";
8. Viorelia Rusu, Centrul International pentru Protectia și Promovarea Drepturilor Femeii "La Strada";
9. Ludmila Popovici, Centrul Medical de Reabilitare a Victimilor Torturii "Memoria";
10. Igor Popovici, Centrul Medical de Reabilitare a Victimilor Torturii "Memoria";
11. Uliana Turcan, Amnesty International;
12. Veaceslav Turcan, Amnesty International;
13. Daniela Morari, Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC);
14. Nicolae Radita, Asociația Studentilor Romi;
15. Ecaterina Cretu, Centrul pentru DO din Moldova;

16. Valeriu Rusu, Habitat;
17. Mariana Ticolaz, Redactia tineret de la Radio Moldova;
18. Ana Levinte, Organizatia Obsteasca "Verbina";
19. Victoria Rusu, Tinerii pentru Dreptul la Viata (TDV);
20. Elena Levinta, Tinerii pentru Dreptul la Viata (TDV);
21. Oxana Turcanu, Centrul de Resurse "Tineri si Liberi";
22. Antonita Fonari, Centrul de Resurse "Tineri si Liberi";
23. Sabina Baci-Danilov, Centrul de Cercetari Sociologice si Dezvoltare Rurala;
24. Antonina Gavajuc, Asociatia de Sustinere a copiilor cu sindrom Convulsiv, ASCSC;
25. Larisa Teaca, Asociatia studentilor cu dizabilitati "Gaudeamus";
26. Denis Fabian, Asociatia studentilor cu dizabilitati "Gaudeamus";
27. Galina Precup, Centrul National de Studii si Informare pentru Problemele Femeii;
28. Eugen Ilynsky, Asociatia de ecologie si biologie aplicata;
29. Angela Creanga, Asociația pentru Protecția Drepturilor Consumatorilor "ASTRA";
30. Veaceslav Popescul, Stels-Tera;
31. Ion Manole, CCCSD;
32. Alexandru Postica, CCCSD;
33. Marin Alla, Uniunea Tinerilor Romi din Republica Moldova "Tarna Rom";
34. Marina Svet, Centrul de Resurse al ONG pentru Drepturile Omului;

Pentru moment Programul de masterat este petrecut prin intermediul sesiunilor teoretice si practice din urma carora organizatiile isi imbogatesc experienta si acumuleaza cunostinte noi in ceea ce tine de promovarea schimbărilor sociale.

Pe parcursul anului 2003 s-au desfasurat 2 sesiuni teoretice si practice: Ce este Advocacy si Planificarea Advocacy. Participantii manifesta un interes sporit, 70% din acestia indeplinesc temele pe acasa ce demonstreaza impactul programului asupra organizatiilor participante la Program. In aceasta perioada au fost create 2 materiale educationale: „Ce este Advocacy” si „Planificarea Advocacy” in limbile romana, fiecare avind in jur la 70 pagini. Acest program este primul in regiune si in Moldova.

Traininguri Intensive în Advocacy

În 2003 CReDO a avut 2 ocazii de a testa materialele didactice pentru traininguri, elaborate de Înaltul Comisariat al ONU pentru Drepturile Omului din Geneva. Trainingurile-pilot au fost axate pe rolul și acțiunile posibile ale ONG-urilor pentru drepturile omului în scopul apărării drepturilor omului. Co-organizatorii trainingurilor sunt: P. Zivkovic, Ofițerul pentru Drepturile Omului al Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului din Geneva și Michael McNamara, Ofițerul pentru Drepturile Omului al Oficiului OSCE pentru Instituțiile Democratice și Drepturile Omului.

Beneficiarii cursurilor intensive la subiectul „Libertatea Asocierii și Apărării Drepturilor Omului”, desfășurate în Chișinău în perioada 18-19 iunie 2003, sunt:

- Pirtac Olivia, Centrul Independent de Jurnalism;
- Ecaterina Crețu, Centrul pentru Drepturile Omului;
- Daniela Misail-Nichitin, „La Stradă”;
- Oleg Gherustovschii, Societatea Independentă pentru Drepturile Omului;
- Victor Roșca, „Toleranța”;
- Iulian Pleșca, „Moștenitorii”;
- Dmitrieva Olga, Oleatovschi Vladislav, Societatea educațională “Umanist”;

- Nicoleta Hriplivii, Centrul pentru Consultanța Categoriilor Social-Dezavantajate (CCCSD);
- Ludmila Popovici, Centrul „Memoria”;
- Doina Ioana Straisteanu, Natalia Mardari, Dorin Chirtoacă, Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Republica Moldova;
- Cipriana Bologan, Centrul educațional și de reabilitare pentru adolescenți;
- Evghenii Glosceapov, grupul „Amnesty International”;

Beneficiarii cursurilor intensive la subiectul „Libertatea Asocierii și Apărătorii Drepturilor Omului”, desfășurate în Tiraspol în perioada 20-21 iunie 2003, sunt:

- Juliana Abramova, Centrul Informațional “World Window”;
- Dmitrii Gavrilov, ONG “Common home”;
- Yuri Yurcenko, „Elevul”;
- Vladimir Yastrebciac, Ministerul Afacerilor Externe;
- Nikolai Buciățchi, Fundația pentru apărarea drepturilor omului și politicii eficace;
- Ludmila Zidra, Valentina Buianovscaia, Elena Petrova, „Interacțiune”;
- Oleg Țeluico, ONG ”Grupul pentru drepturile omului din Harkov”;
- Mariana Demidenko, „Clinica juridică”;
- Dzmitriy Markushevskii, Organizația neguvernamentală din Minsk;
- Genrih Repp, Centrul Informațional “GenderDoc-M”;
- Alexander Bushev, Centrul Informațional “World Window”;
- Natalia Scurtul, jurnalist;
- Vladimir Nekrasov, „Scauții din Tiraspol”;
- Alexander Sorochan, „Clinica juridică”;

Cursurile-pilot intensive au fost desfășurate cu sprijinul Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului și CordAid.

La moment Cursul Intensiv in Advocacy este in curs de elaborare si se selecteaza participantii pentru primul Curs Intensiv, care va avea loc la Balti si vor fi implicate organizatiile social-actieve si care desfasoara activitati de advocacy. Finantare pentru acest proiect s-a obtinut de la DFID. Suma finantarii pentru 2003-2004 constituie 7,7 mii dolari SUA. Se vor organiza 3 traininguri pilot si se va elabora materialul didactic in Advocacy pentru incepatori in limbile romana si rusa. Conceptul cursului se afla in elaborare si va fi finalizat in anul 2004. Trainingurile se vor desfasura pe parcursul anilor 2004. Acesta este primul si unicul program de advocacy in Moldova.

Programul Masterat în Democratizare și Drepturile Omului Aplicate

Pe parcursul anului 2003, CREDO se afla in proces de elaborare a conceptului programului „drepturile omului aplicat si democratizare” la nivel de masterat pentru organizatiile neguvernamentale active si de orinetare spre promovare a drepturilor omului. Au fost intreprinse deplasari la Universitate din Utreht si purtate discutii cu reprezentantii programului de masterat de la Universitatea Utreht si Scoala de Guvernare, discutii au fost purtate cu Universitatile din Suedia, in special L. Wallenberg Institute, Abo University si Comitetul Helsinki Suedez. La moment programul prevede ca se va desfasura in formula authtona in cooperare cu una din Univesitatile din Moldova oferind gradul de magistru si va contine 9-10 module materiale – de substanta si citeva module orientate spre dezvoltarea capacitatilor de analiza si elaborare a politicilor publice relevante.

VII. Alte activități

Consiliului ONG

În toamna a.2002 CReDO a fost numit președinte al Consiliului național al ONG-urilor, compus din 15 ONG-uri din diverse sectoare. La începutul anului 2003 raportul executiv al CReDO pentru această perioadă a scos în evidență următoarele activități, desfășurate de CReDO în funcția sa de președinte:

1. perfecționarea structurii organizatorice și instituționale a Consiliului non-profit;
2. stabilirea unui proces continuu și permanent de comunicare cu Guvernul Republicii Moldova (V.Cristea, Vice-ministru);
3. pregătirea pentru cel de-al 4-lea Forum al ONG-urilor din Moldova, planificat pentru noiembrie 2003;
4. discuții privind inițiativele de perfecționare a cadrului juridic pentru sectorul non-profit, inclusiv a standardelor fiscale;

În 2003 Serghei Ostaf a participat la 8 ședințe a Consiliului ONG-urilor Naționale, a participat și a luat cuvântul la 4 ședințe ale Consiliului cu Guvernul Republicii Moldova, și-a exprimat opiniile și a elaborat proiecte de documente pentru Consiliu, dintre care cele mai proeminente sunt: viziunea alternativă a celui de-al 4-lea Forum al ONG-urilor din Moldova; versiunea revizuită a regulamentului intern al Consiliului.

În special din cauza unui șir de probleme interne, majoritatea activităților și modul de funcționarea a Consiliului, din păcate, nu au permis obținerea rezultatelor practice și pragmatice dorite.

Forumul ONG

În perioada noiembrie 2003, s-a desfășurat Forumul al IV al ONG-urilor din Moldova care a abordat diverse probleme ale sectorului civil și problemele societății moldave. La lucrările Forumului au participat organizațiile de drepturile omului ca secțiunea aparte, aceasta secțiune a fost condusă și organizată de CReDO. CReDO a desfășurat 3 ședințe participative preliminare Forumului la care au fost discutate subiectele preferate ale sectorului drepturile omului. Informația relevantă poate fi găsită la www.credo.md. Forumul ONG nu s-a soldat cu careva rezultate concrete.

VIII. Raportul Financiar și de Audit

La raportul în cauză a fost anexat și raportul financiar pentru prima jumătate a anului 2003. În Raportul Executiv al CReDO au fost incluse următoarele rapoarte financiare:

- Bugetul și executarea bugetului CReDO pentru 2003;
- Raportul privind Poziția Financiară a CReDO în 2002-2003;
- Raportul Activităților CReDO pentru 2003;
- Raportul fluxului de capital al CReDO pentru 2003;
- Raportul de Audit al CReDO pentru 2003, efectuat de o companie de audit independentă;

Raportul de Audit al CReDO pentru 2003

Raportul de audit este efectuat de KPMG care confirma rapoartele CReDO.